

AZ ADAPTIVE HUSSARS 2023 GYAKORLAT KATONA-EGÉSZSÉGÜGYI KIHÍVÁSAI

DOI <https://doi.org/10.29068/HO.2024.1-2.70-78>

SZERZŐK Budán Zsuzsanna őrnagy, MH Egészségügyi Központ
Dr. Péter Ádám orvos alezredes, MH Egészségügyi Központ, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola doktorandusza (ORCID: 0000-0002-8068-9017, MTMT: 10094323)
Dr. Zsíros Éva orvos alezredes, MH Egészségügyi Központ (MTMT: 10094519)

KULCSSZAVAK ADHU23, gyakorlat, civil–katonai együttműködés, MEDEVAC, katona-egészségügyi összekötő

ABSZTRAKT *Az utóbbi években háborúk, illegális migráció és fokozódó terrorveszély sújtják Európát, ami Magyarország biztonságára nézve is egyre nagyobb veszélyt jelent. A biztonsági helyzet megváltozása és a haderőfejlesztés során beérkezett új technikák együttes alkalmazása miatt a honvédelmi miniszter évtizedek óta nem látott méretű és komplexitású nemzetközi hadgyakorlatot rendelt el Magyarország védelmi képességének tesztelése és a civil–katonai együttműködés gyakorlása céljából. A gyakorlat tervezése és végrehajtása a katona-egészségügy részére is tartogatott új kihívásokat és megoldandó feladatokat.*

CÉLKITŰZÉSEK

Adaptive Hussars 2023 (ADHU23) néven hajtották végre azt a parancsnoki és törzsvezetési gyakorlatot – a Honvéd Vezérkar (HVK) főnökének (HVKF) parancsára –, amelynek aktív műveleti szakasza 2023. november 13–17. között zajlott.

A gyakorlaton a Magyar Honvédség (MH) kijelölt készenléti erőinek riasztását, vezetési rendszerét és alkalmazásra történő felkészültségét ellenőrizték az államhatár megerősítésével és a kijelölt kritikus infrastruktúrák védelmével kapcsolatos feladatok során.

A gyakorlat elsődleges célkitűzéseként fogalmazódott meg a magyar haderő védelmi képességének és Magyar-

ország védelmi igazgatási rendszerének tesztelése. Cél volt váratlan incidensekkel felmérni a magyar haderő reakcióját kiszámíthatatlan helyzetekben.

Ennek érdekében az alábbiakat hajtották végre:

- A HVK Összhaderőnemi Műveletvezető és Irányító Központ (ÖMVIK) vezetési-irányítási feladatainak begyakorlása és felkészültségének ellenőrzése.
- A különböző harcászati szintű (nemzeti, nemzetközi) kötelékek védelmi műveletekbe történő integrálásának, NATO-eljárások szerinti együttműködési képességének vizsgálata.

A gyakorlat egyben felkészülés is volt a NATO-erők fogadására, velük együttműködésben Magyarország védelmének megszervezésére. Ugyancsak célként fogalmazták meg a NATO elrettentési helyzetképének nemzeti hozzájárulással történő kialakítását.

A meghatározott célkitűzések alapján az ADHU23-at Magyarországon 30 éve nem látott méretű és komplexitású nemzetközi hadgyakorlatként hajtották végre, amelyben az MH-n kívül a Védelmi Igazgatási Hivatal (VIH), a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Igazgatási Főosztály (HM VIF), egyes területi védelmi bizottságok (TVB), a HungaroControl, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem, a Kö-

zép-Európai Többnemzeti Hadosztályparancsnokság (Headquarters Multinational Division Centre, HQ MND-C) és a NATO Erőket Integráló Elem (NATO Force Integration Unit Hungary, NFIU HUN) vettek részt.

A katonai műveletek öt vármegyében kb. 40 helyszínen zajlottak, több mint 6000 fő, 47 katonai szervezet és mintegy 700 technikai eszköz bevonásával.

Az MH Egészségügyi Központ (EK) állományából több mint 200 fő vett részt a gyakorlat valós egészségügyi biztosításában, valamint az Előretolt Szárazföldi Harccsoport (Forward Land Force Battle Group, FLF BG) Role-1 és különböző vezetési elemek állományában.

A KATONA-EGÉSZSÉGÜGY ÚJ KIHÍVÁSAI

Az ADHU23 gyakorlaton új kihívást jelentett az egészségügyi szakterület részére a HVKF feladatszabása alapján a kato-

nai egészségügyi kiürítési (MEDEVAC/CASEVAC) képesség alkalmazása, a kórházi összekötők/tanácsadók, „kórházparancsnokok” delegálása az érintett vármegyék civil kórházaiba, valamint a civil-katonai egészségügyi együttműködés lehetőségeinek vizsgálata.

Airbus H145M CASEVAC az ADHU23 gyakorlat során Kisvárdán (dr. Löcher Zsuzsanna orvos alezredes felvétele)

MEDEVAC/CASEVAC-KÉPESSÉG

A Magyar Honvédség jelenleg nem rendelkezik dedikált légi egészségügyi kiürítési (AIR-MEDEVAC) képességgel honi területen, sérültek, betegek egészségügyi intézménybe történő szállítására a Magyar Légimentő Nonprofit Kft. jogosult.

A személyi állományt felkészítették az EUFOR Althea misszióba felajánlott

kutató-mentő, légimentő és légi kiürítési képesség alkalmazására, valamint beszerezték a feladatnak dedikált Airbus H145M helikopterhez szükséges egészségügyi felszereléseket. A műveletre történő kiutazás előtt az ADHU23 gyakorlat jó alkalom volt a képesség honi területen zajló gyakoroltatására,

a feladatban részt vevő szakállomány összekovácslására.

Az EUFOR MEDEVAC-képességének bemutatója Szolnokon (a HM Zrínyi Nonprofit Kft. felvétele)

CASEVAC-FELADAT AZ ADHU23 GYAKORLATON

Az Airbus H145M helikopter légi kiürítés céljára történő alkalmazásának csak műveleti területen van kidolgozott eljárásrendje, ezért a HVK Egészségügyi Koordinációs Részleg szaktisztje

az ADHU23 gyakorlat egészségügyi eseménnyel járó incidenséhez igazítva megtervezte a légi kiürítés eljárásrendjét, majd folyamatosan koordinálta annak zökkenőmentes végrehajtását.

Sérült katonák átadása a kisvárdai Szent Damján Görögkatolikus Kórház helikopterleszállóján (dr. Löcher Zsuzsanna orvos alezredes felvétele)

Az EUFOR MEDEVAC-képességének bemutatója Szolnokon (a HM Zrínyi Nonprofit Kft. felvétele)

A gyakorlat forgatókönyve alapján 2023. november 16-án a nyírbogdányi kritikus infrastruktúra védelmére küldött 2. Területvédelmi Ezred által biztosított erőket rajtaütés, gránáttaadás érte, amelynek következtében három fő súlyosan megsérült, és azonnali kórházba szállításuk vált szükségessé. A Szolnokon egyórás készenlétben lévő Airbus H145M helikoptert riasztották a CASEVAC-feladat végrehajtására. A kisvárdai Szent Damján Görögkatolikus Kórházzal egyeztetve a sérülteket – egy fő egészségügyi altiszt kíséretében – a sérülés helyszínéről a kórházba szállították, ahol az előzetesen kijelölt helikopterleszállón átadták, majd továbbszállították őket a sürgősségi osztályra az Országos Mentőszolgálat bevonásával.

A CASEVAC végrehajtásának idején két fő katoná-egészségügyi szakembert delegáltak az érintett kórházba, akik összekötőként biztosították a szoros szakmai együttműködést a riasztástól a sürgősségi osztályra történő elhelyezésig.

A kórház első ízben gyakorolta katonai helikopterrel érkező sérült katonák fogadását és átadás-átvételét, amely zökkenőmentesen zajlott, és nagy szakmai tapasztalatot jelentett mindkét fél részére. Az Airbus H145M helikopter mint katonai képesség bevonása a honi légi mentésbe szerepel a katoná-egészségügyi jövőben lehetséges szakmai elképzelései között, és tovább erősítené a civil-katonai együttműködést.

A KÓRHÁZI KATONAI TANÁCSADÓ JOGI HÁTTERE

2020. március 29-én vezették be az egészségügyi intézményekben a koronavírus-fertőzés elleni védekezés részeként a „kórházparancsnoki rendszert”, amely az MH részére határozott meg egy – az alaprendeltetéstől eltérő – teljesen új, a kórházak tevékenységét segítő, támogató feladatot. Ennek a gyakorlatban is kipróbált struktúrának az alapjait felhasználva tervezték meg a katoná-egészségügyi összekötői képességet. Jogszabályi kidolgozásához kiváló alapot adott a kórházparancsnoki rendszer érvényben lévő jogszabályi keretrendszere, amelynek fő elemeit az alábbi bekezdésekben foglaltak alkothatják:

„Az egészségügyi készlet állagának megóvása érdekében szükséges intézkedésekről” szóló 287/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet 2. § (3) alapján a Magyar Honvédség „a járványügyi készültséggel összefüggésben közreműködik a kórházparancsnoki, valamint az egészség-

ügyi készlet állagának fenntartására és megőrzésére vonatkozó feladatok ellátásában, [...] e feladatok ellátása keretében a Magyar Honvédség ellátja egyes, a 3. § (1) és (2) bekezdése szerint kijelölt egészségügyi intézmények őrzését és védelmét”.

„3. § (1) A költségvetési forrásból beszerzett egészségügyi készletek felhasználásának ellenőrzésére a rendészetért felelős miniszter javaslatot tesz – szükség esetén az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 232/B. § (1) bekezdése szerinti Operatív Törzs véleményének kikérését követően – az egészségügyi intézményhez kórházparancsnok kirendelésére.

(2) A kórházparancsnok részére a rendészetért felelős miniszter javaslatára a miniszterelnök megbízólevelet állít ki. A megbízólevél kiállítását követően a kórházparancsnokot az egészségügyi intézményhez a rendészetért felelős miniszter rendeli ki.

(3) A kórházparancsnok tevékenységét a rendészetért felelős miniszter – a 4. §-ban meghatározottak szerint – irányítja.

(4) A kórházparancsnoknak a járványveszéllyel összefüggő szabályok betartására és az egészségügyi készlet megóvására vonatkozó javaslatát az egészségügyi intézmény vezetője köteles végrehajtani.

(5) A kórházparancsnok orvosszakmai kérdésekben nem tehet javaslatot, és nem hozhat döntést.

4. § (1) A 3. § (3) bekezdése szerinti jogkörét a rendészetért felelős miniszter az országos kórház-főparancsnok útján gyakorolja, aki meghatározza a kórházparancsnokok tevékenységi körét és koordinálja tevékenységüket.

(2) Az országos kórház-főparancsnokot és helyettesét a rendészetért felelős miniszter javaslatára a miniszterelnök bízza meg.

(3) Az országos kórház-főparancsnok helyettese egészségügyi intézmény vezetésében jártassággal rendelkező orvos.”

KÓRHÁZPARANCSNOK HELYETT ÖSSZEKÖTŐ

A koronavírus-járvány visszaszorulásával, 2021. július 1. óta a kórházparancsnoki rendszer „A kórházparancsnoki és intézményparancsnoki feladatok ellátásának szüneteléséről” szóló 367/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet alapján az Operatív Törzs ellenkező rendelkezéséig szünetel.

Tekintettel arra, hogy a kórházparancsnokok tevékenységének folytatásáról a rendészetért felelős miniszter

dönthet – valamint arra, hogy a kórházparancsnokok feladata főleg az egészségügyi készletek megóvása volt a járvány elleni védekezés időszakában, ami jelentősen eltért az előljáró által meghatározott és a gyakorlaton elvárt katonae-gészségügyi és orvosszakmai feladattól –, a kórházparancsnok helyett a gyakorlat során a „katonae-gészségügyi összekötő” megnevezést javasoltuk alkalmazni.

A KATONA-EGÉSZSÉGÜGYI ÖSSZEKÖTŐK ALKALMAZHATÓSÁGÁNAK JOGI HÁTTERE

A gyakorlat tervezésének és végrehajtásának időszakában a „Szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről” szóló 2022. évi XLII. törvény, „2.§ (1) Az Országgyűlés az Alaptörvény 51. cikk (3) bekezdése” alapján a Kormány a veszélyhelyzetet 2024. május 23-ig meghosszabbította. Ez a jogszabály azonban nem adta meg a jogalapját annak, hogy az MH saját

hatáskörben civil egészségügyi intézményekhez betegirányítási és orvosszakmai feladatok támogatására katonae-rosokat küldhessen.

A tervezés során felmerült, hogy a gyakorlat „timeline”-jában szükség lenne a „hadiállapot” különleges jogrend bevezetésére, betervezésére, mert ezzel egyszerűbb és könnyebb lenne a közigazgatás védelmi működését a gyakorlatba bevonni, de ilyen kezdeményezés végül nem született. A katonae-gész-

ségügyi feladatok jogszerű ellátásához a „hadiállapot” bevezetése megteremthetne volna a jogalapot a katonaegészségügyi összekötők kirendelésére, ugyanis „Az egészségügyről” szóló 1997. évi CLIV. törvény 228. § (3) alapján különleges jogrend bevezetésekor az egészségügyi válsághelyzeti ellátásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni az egész országra kiterjedően.

„(1) Az egészségügyi válsághelyzet olyan összehangolt védelmi tevékenység, amelyet a Kormány az országos tisztifőorvos javaslatára, a miniszter előterjesztése alapján rendelhet el, ha azt a (2) bekezdés a) pontja szerinti járványügyi szükséghelyzet vagy a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti valamely más körülmény szükségessé teszi. Az egészségügyi válsághelyzet elrendelése járványügyi készületségnek minősül.

(2) Egészségügyi válsághelyzet elrendelésének van helye

a) az Egészségügyi Világszervezet Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályainak kihirdetéséről szóló törvény szerinti nemzetközi horderejű közegészség-

ügyi-járványügyi szükséghelyzet vagy egyéb járványveszély esetén (járványügyi szükséghelyzet),

b) Az a) pont alá nem tartozó minden – rendszerint váratlanul bekövetkező – esemény esetén, amely a polgárok életét, testi épségét, egészségét vagy az egészségügyi szolgáltatók működését veszélyezteti vagy károsítja olyan mértékben, hogy az az egészségügyi ellátási szükségletek és a helyben rendelkezésre álló kapacitás közötti aránytalanság kialakulásához vezet, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv, az egészségügyi szolgáltatók, valamint más állami és önkormányzati szervek együttműködését teszi szükségessé.

c) Az a) és b) pontban meghatározott eseteken kívül bármely olyan körülmény kialakulása esetén, amely a gyógyintézet külön jogszabály szerinti ellátási területéhez tartozó lakosság egészségügyi ellátását súlyosan és közvetlenül akadályozza, feltéve, hogy az ellátási területéhez tartozó lakosság más gyógyintézet általi ellátása aránytalan nehézséggel járna.”

A GYAKORLAT SPECIÁLIS JOGI HÁTTERE

A gyakorlat tervezésében részt vettek a VIH és a HM VIF, illetve a TVB-titkárok/titkárhelyettesek, akik folyamatosan jelezték, hogy az igények megfogalmazása és azok biztosítása – főleg a gazdasági-anyagi szolgáltatás terén – jogrenden kívül történik, ha nem történik valamilyen jogszabályi változtatás.

Ennek áthidalására „A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, Hajdú-Bihar vármegye, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, illetve Zala vármegye területén 2023. november 3. napja és 2023.

november 19. napja között megrendezésre kerülő »Adaptive Hussars 23« gyakorlatra vonatkozó eltérő szabályokról” szóló 493/2023. (XI. 2.) Korm. rendeletet adták ki, amely az egészségügyi intézmények katonai célra történő igénybevételéről nem rendelkezett. Ugyanakkor – átmeneti – megoldást jelentett a Korm. rendelet 3. § (1) b) alpontja, mely szerint „Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala Vármegye területi védelmi bizottságának elnöke [...] a gyakorlattal

összefüggő feladatok biztosítása érdekében legfeljebb 48 óra időtartamra folyamatos munkarendet rendelhet [...]

el az irányítás[a] alá tartozó területi védelmi bizottság tevékenységének biztosítása érdekében”.

TERVEZÉS

A rendelet kiadását követően az MH EK egyeztetést kezdeményezett az érintettekkel, amelyet 2023. november 9-én tartottak meg, és amelyen a Szabolcs-Szatmár-Bereg (Sz.-Sz.-B.) vármegyei TVB titkára és tiszti főorvosa, a helyi mentésirányítás képviselője, valamint a tervezett katoná-egészségügyi összekötők vettek részt.

Az egyeztetésen tájékoztatták a résztvevőket arról, hogy az MH EK katoná-egészségügyi összekötőket szeretne delegálni arra az időtartamra, amikor a TVB részére elrendelik a 48 órás folyamatos munkarendet.

A helyszínek kiválasztását meghatározó elképzelés alapján a Magyar Honvédség a gyakorlat forgatókönyve szerint bizonyos okokból az adott területen a beteg/sérült katonák ellátását Role-1 szint felett önállóan végrehajtani nem tudja, ezért szükséges a műveleti területen a Role-2 és Role-3 szintű civil egészségügyi létesítmények, valamint az Országos Mentőszolgálat igénybevétele is.

A gyakorlat szcenáriója alapján a műveleti terület Sz.-Sz.-B. vármegyére koncentrált, és a műveletek biztosítása érdekében bevontak két civil Role-2 szintű egészségügyi intézményt.

A harmadik helyszínt az Sz.-Sz.-B. vármegyei TVB 2023-ban megrendezett (FÚZIO 23 fedőnevű) katasztrófavédelmi gyakorlatán szerzett tapasztalatai alapján választották ki. Ezen a gyakorlaton az MH EK aktív alájátszóként, egyben megfigyelőként vett részt az érintett vármegyei TVB Egészségügyi Munkacsoportjának és a katasztrófával érintett kórháznak a munkájában. E munkának az egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy az egészségügyet érintő katasztrófa helyzetben a TVB-hez szükséges egy katoná-egészségügyi összekötőt delegálni, aki segíteni tudja a tiszti főorvost a békehelyzettől eltérő feladatok koordinálásában.

Tapasztalataink alapján a katoná-egészségügyi összekötőknek elsődleges feladatuk, hogy segítsék az egészségügyi ágazat civil szakembereit a katonai műveletekkel járó többletfeladatok végrehajtásában és az esetleges, békétől eltérő működési rendre történő átállás koordinálásában. A delegált katoná-egészségügyi összekötőkkel biztosítható a civil-katonai együttműködés az országvédelmi feladatokban úgy, hogy mind a műveletekben sérült katonák, mind a civil lakosság ellátása biztosított legyen.

VALÓS VÉGREHAJTÁS

A gyakorlat aktív műveleti szakaszát megelőzően, 2023. november 10-én és 13-án egy-egy ügyszeret terjesztettünk fel az ÖMVIK-en keresztül a HM Hon-

védelmi Operatív Törzs (HM HOT) részére, amelyben kértük a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei TVB-elnök tájékoztatását a katoná-egészségügyi

összekötők delegálásáról, valamint javasolt feladataikról:

- Tömeges katonasérültek ellátásának koordinálása, amely miatt szükségessé válhat a civil lakosság más egészségügyi intézménybe történő átirányítása. (Minden esetben a kórház vezetőjének és a vármegyei tisztifőorvosnak a jogköre erről dönteni.)
- A sérült katonák ellátására vonatkozó katonaoorvosi szakmai konzultációs segítség, elsődlegesen a háborús sérültek ellátását illetően.
- A sérült katonák ellátásával járó többlet-szakanyag- és szakállományigény biztosítása.
- Javaslatok kidolgozása a kórházak egészségügyi válsághelyzeti tervei alapján a kórház működtetésére és üzemeltetésére vonatkozóan.

A HM HOT-on keresztül megérkezett a kijelölt vármegyei TVB-elnök tájékoztatása, miszerint a megjelölt intézmények fogadják a katona-egészségügyi összekötőket és biztosítják egy-egy fő szakember folyamatos rendelkezésre állását. Így a kijelölt és készenlében lévő katona-egészségügyi összekötők (hat fő) elindultak a megjelölt helyszínekre.

A scenáriók nem tartalmaztak tömeges sérültellátást igénylő egészségügyi eseményt a katonai CASEVAC-on felül, ezért a katona-egészségügyi összekötők helyszínre történő kiérkezéséig két egészségügyi incidenst kellett előkészíteni, ráfűzve azokat az éppen zajló hadműveleti eseményekre, annak érdekében, hogy a civil-katonai együttműködés gyakorolható legyen.

Az ADHU23 gyakorlaton a következő két egészségügyi incidenst játszották le:

1. Az ellenséges erők konvojt robbantottak, amelyben 18 fő sérült meg az egészségügyi személyzetet is beleértve (hét életveszélyes, négy súlyos, hat könnyű sérült, egy pszichotraumas), akiket a lehető legrövidebb időn belül a legközelebbi Role-2 ellátóhelyre szükséges szállítani.

2. Egy elhagyatott épület hatalmas detonáció, robbanás miatt összeomlott, aminek következtében öt fő súlyosan megsérült, nyolc fő pedig a romok alatt rekedt. A sérültek ellátására elsőként kiérkező felcser kérte az öt súlyos sérült legközelebbi Role-2 intézménybe történő szállítását, valamint mentőcsapatok küldését a romok alatt rekedt nyolc fő kimentésére.

A KATONA-EGÉSZSÉGÜGYI ÖSSZEKÖTŐK SZEREPE

A tapasztalatok alapján a katona-egészségügyi összekötők a kórházi helyszíneken valós segítséget tudtak nyújtani a gyakorlat során a kórházak és az MH közötti egycsatornás kommunikáció megteremtésével:

- A katonai információáramlást követve és az információkat civil kórházak felé továbbítva korai felkészülési lehetőséget biztosítottak a súlyos sérültek érkezésére.

- Segítették a CASEVAC-gép katonai személyzete és a kórházi személyzet közötti koordinációt.
- Valós, késedelem nélküli információkat adtak a sérültek állapotáról, folyamatosan jelentve a katonai eljárók részére.
- Biztosították a civil kórházak, az MH EK és az MH irányába történő kommunikációt, segítették a logisztikai támogatást, a betegszállítást, illetve a katonai helyszíni ellátók irányába

jelezték, amikor a kórház további sérültek fogadására már nem volt képes.

A tisztí főorvos mellé delegált katonai összekötők szintén meghatározó jelentőségű támogatást tudtak nyújtani a gyakorlat

során, szakmai tanácsokkal segítve a tisztí főorvos ellátásszervezői munkáját, illetve a katonai oldalon keletkező egészségügyi információkat (a sérültek számáról, sérüléseik jellegéről, várható érkezésükről) továbbítva segítették az ellátás szervezését.

ÖSSZEGZÉS

Az ADHU23 gyakorlattal kapcsolatban végre kellett hajtani egy konkrét előljároi feladatszabást a katoná-egészségügy részére – meghatározott és rendkívül szűk jogi és hadműveleti környezetben –, ami végeredményét tekintve sikeresnek mondható. A gyakorlat során szerzett tapasztalatokat összegyűjtötték és feldolgozták, beazonosították a tervezés, a végrehajtás, a civil–katonai együttműködés erős és gyenge pontjait, a javítandó és a megoldásra váró feladatokat. Mindezen feladatok rendszere új területként jelent meg a katoná-egészségügyön belül, amely az ország védelme szempontjából elengedhetetlen jelentőségű és fontosságú. A gyakor-

lat során beazonosították, hogy szükséges a jogi szabályzók, tervek és eljárásrendek felülvizsgálata és átdolgozása úgy, hogy azok egy esetleges, békétől eltérő működési rendben használhatók és alkalmazhatók legyenek. Mind a civil, mind a katonai oldalon születettek pozitív tapasztalatok és változtatásra irányuló javaslatok, így az előttünk álló feladatok között szerepel a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyászati Központ és az MH EK közös szakmai összegzése, tapasztalatfeldolgozása, a civil–katonai összekötők feladatrendszerének és jogi háttérének részletes kidolgozása, valamint további közös gyakorlatok végrehajtása.

MILITARY MEDICAL CHALLENGES OF EXERCISE ADAPTIVE HUSSARS 2023

AUTHORS

Maj. Zsuzsanna Budán, HDF Medical Centre
Lt. Col. Ádám Péter M.D., HDF Medical Centre
Lt. Col. Éva Zsíros M.D., HDF Medical Centre

KEYWORDS

ADHU23, exercise, civil-military cooperation, MEDEVAC, military medical liaison officer

ABSTRACT

In recent years, Europe has been hit by wars, illegal migration and the increasing threat of terrorism, which poses a rising threat to the security of Hungary as well. Due to the change in the security situation and the combined application of new equipment received as a result of the armed forces development, the defence minister ordered the conduct of a large-scale and complex international military exercise not seen for decades, to test the defence capability of Hungary and to practise the civil-military cooperation. The planning and implementation of the exercise also presented new challenges and tasks to the military health department.